

Cytisin för tobaksavvänjning

Tips från Tobakspreventiva Enheten (TPE), Hjärt Lung Fysiologi-Kliniken, Universitetssjukhuset Örebro

Cytisin är liksom vareniklin en partiell nikotinreceptoragonist. Det har en kortare halveringstid ca 5 timmar jfr mot vareniklin ca 17 timmar i genomsnitt. Det tas också annorlunda (se nedan). Behandlingstiden är normalt 25 dagar. Rökstopp bör infalla senast dag 5. Två mot vareniklin jämförande studier visar liknande resultat vad gäller effekt och biverkningar [1,2]. Läkemedlet cytisin har använts i Östeuropa sedan 70-talet. Kostnaden varierar mycket mellan preparat och olika leverantörer men *Tabex*, eller *Desmoxan* via Apoteket AB kostar under 400 kronor, dvs ca en sjättedel jämfört mot *Champix*. (Alla licenspreparat ger rätt till läkemedelsförmån). (Cytisin säljs även som *Asmoken*)
Tillvägagångssätt:

1. *Läkaren* ansöker om licens för *enskild patient* vis *KLAS* på Läkemedelsverkets (LMV) hemsida. Det är mer tidskrävande första gången men för patient nr 2, 3 etc kan du kopiera en gammal ansökan, och bara ändra personnummer namn och telefonnummer – sen är det klart! Då tar licensansökan ca 1 minut. En motivering till licensansökan finns nedan och kan användas som inklipp och modifieras vb.
2. Man måste även skriva ett e-recept. **Favorit: Cytisiniklin Rökavvänjning** två tillverkares preparat aktuella **Tabex, Desmoxan**
3. Informera att patienten måste kontakta ett apotek!* Även apoteket ansöker om licens till LMV. Så snart apotekets licensansökan skickats gör LMV en bedömning av din licensansökan - som regel inom några dagar.
4. Sen kan apoteket beställa läkemedlet. Leveransen kan ta någon månad.
5. *TPE har dock avtalat med *Sjukhusapoteket Örebro* (Apoteket AB) om att upprätthålla ett lager av *Tabex* eller *Desmoxan*, så för patienter som vänder sig dit kan det gå fortare.

Behandlingstid 25 dagar:

Behandlingsdag	Rekommenderad dosering	Maximal dos per dag
1 - 3	1 Tabl. med 2 timmars mellanrum	6 tabletter
4-12	1 Tabl. med 2,5 timmars mellanrum	5 Tabletter
13-16	1 Tabl. med 4 timmars mellanrum	4 Tabletter
17-20	1 Tabl. med 5 timmars mellanrum	3 Tabletter
21-25	1 Tabl. med 6 timmars mellanrum	2 Tabletter

Exempel på motivering vid licensansökan:

Metoderna för rökavvänjning är verksamma och starkt evidensbaserade. Farmakologisk behandling är en hörnsten vid tobaksavvänjning. Det råder brist på receptbelagda läkemedel för indikationen tobaksavvänjning. Vareniklin (Champix) är restnoterat sedan länge. Patienten har hälsoproblem relaterat till tobaksbruk, har ordnat med beteendestödande insatser och har motivation att sluta med tobaksbruk. Cytisin är godkänt av Läkemedelsverket men saluförs inte i Sverige. Det har visat ungefär likvärdiga resultat som vareniklin i kliniska prövningar.

Referenser:

1. Courtney RJ, McRobbie H, Tutka P, et al. Effect of Cytisin vs Varenicline on Smoking Cessation: A Randomized Clinical Trial. *Jama* 2021;326(1):56-64.
2. Walker N, Smith B, Barnes J, et al. Cytisin versus varenicline for smoking cessation in New Zealand indigenous Māori: a randomized controlled trial. *Addiction* 2021;116(10):2847-58.

Tips! Det pågår ett forskningsprojekt som kan öka standarden på svensk tobaksavvänjning.

Det är gratis att ansluta sig och man får hjälp med 6 månaders uppföljningen

Vill du veta mer om rökstoppsprojektet (inklusive snus och e-cigarett) så kolla www.rokstoppsprojektet.org